

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE

ul. Szkolna 2, 63-000 Środa Wlkp. tel./fax: 61 287 06 40 www.srodawlkp.epcpr.pl e-mail: pcprrodawlkp@pro.onet.pl

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI

POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W ŚRODZIE WIELKOPOLSKIEJ
ZA 2019 ROK

ORAZ

OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

Opracowanie:

Bernadeta Staszak

Dyrektor

Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

w Środzie Wielkopolskiej

Środa Wielkopolska, kwiecień 2020 r.

WSTĘP

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wielkopolskiej zwane dalej PCPR realizuje zadania powiatu w obszarze pomocy społecznej określone przepisami prawa.

Obowiązek składania corocznego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wynika z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Stosownie do zapisów wymienionych ustaw niniejszy dokument zawiera informację o zrealizowanych w 2019 r. zadaniach, w tym:

- sprawozdanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej z efektów pracy,
 - sprawozdania z działalności Ośrodka Wsparcia - Środowiskowego Domu Samopomocy,
 - Warsztatu Terapii Zajęciowej,
- a także ocenę zasobów pomocy społecznej za rok 2019.

Realizacja zadań w roku 2019

I. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na powiat obowiązek zapewnienia całodobowej opieki i wychowania dziecka w przypadku niemożności pełnienia tej funkcji przez rodziców biologicznych. Piecza zastępcza prowadzona jest w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Zadaniem powiatu jest również budowanie i rozwój systemu pieczy zastępczej. Uchwałą Nr LVIII/471/2018 z dnia 27 marca 2018r. Rada Powiatu Średzkiego uchwaliła Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020. Szczegółowe informacje na temat realizacji działań w 2019 roku przedstawia Raport z realizacji przedmiotowego Programu, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszego sprawozdania.

I.1. SPRAWOZDANIE ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ Z EFEKTÓW PRACY ZA ROK 2019

W powiecie średzkim zgodnie z Zarządzeniem nr 14/2011 Starosty Średzkiego z dnia 30 września 2011 r. obowiązki organizatora rodzinnej pieczy zastępczej wykonuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wielkopolskiej. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zwana dalej ustawą określa zadania powiatu w tym obszarze. Zgodnie z zapisem ustawy w PCPR zadania w zakresie pieczy zastępczej realizuje Zespół do Spraw Pieczy Zastępczej.

W roku 2019 rodzinną opieką zastępczą objęto łącznie 64 dzieci w 32 rodzinach zastępczych oraz 7 dzieci z terenu powiatu średzkiego przebywających w rodzinach zastępczych poza powiatem średzkim. W liczbie 64 wychowanków rodzin zastępczych, 23 dzieci pochodzi z innych powiatów. Analiza porównawcza roku 2019 w stosunku do lat 2017 - 2018 pokazuje, że liczba rodzin zastępczych i liczba dzieci w tych rodzinach utrzymuje się na podobnym poziomie. Poniższa tabela prezentuje dane liczbowe dotyczące ilości poszczególnych rodzajów rodzin i liczby dzieci w nich przebywających w latach 2017 - 2019.

Tabela 1. Liczba rodzin zastępczych w latach 2017 - 2019

Typ rodziny zastępczej	2017 r.			2018 r.			2019 r.		
	Liczba rodzin	Liczba dzieci		Liczba rodzin	Liczba dzieci		Liczba rodzin	Liczba dzieci	
		Ogółem	w tym z powiatu średzkiego		Ogółem	w tym z powiatu średzkiego		Ogółem	w tym z powiatu średzkiego
Rodziny spokrewnione	16	19	13	15	19	14	19	26	19
Rodziny niezawodowe	8	12	5	7	9	3	9	12	6
Rodziny zawodowe	4	16	5	4	17	8	4	27	16
w tym:									
rodzina zawodowa z funkcją pogotowia rodzinnego	1	9	1	1	9	2	1	15	6
ogółem	28	47	23	26	45	25	32	64*	41

*1 dziecko było przekazywane z pogotowia rodzinnego do rodziny zastępczej

W 2019 r. rodzinną pieczę zastępczą opuściło 22 dzieci. Poniższe zestawienie przedstawia powody opuszczenia przez dzieci rodzinnej pieczy zastępczej.

Tabela 2. Powody opuszczenia rodzin zastępczych przez wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej w 2019 r.

Powód opuszczenia pieczy zastępczej	Liczba dzieci z rodzin zastępczych
powrót do rodziny naturalnej	15
przekazanie do adopcji	6
przekazanie do innej rodziny zastępczej	2 (dwoje dzieci dwukrotnie było przekazywane do rodziny zastępczej)
umieszczenie w placówce opiekuńczo-wychowawczej	0
usamodzielnienie - ukończenie 18 roku życia	1
ŁĄCZNIE	22

Według stanu na dzień 31.12.2019 r. liczba rodzin zastępczych wynosiła 27, natomiast liczba dzieci w nich przebywających 40, w tym 25 dzieci z powiatu średzkiego. Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin zastępczych i dzieci w poszczególnych gminach Powiatu Średzkiego na dzień 31.12.2019 r.

Tabela 3. Rodziny zastępcze w gminach powiatu średzkiego na dzień 31.12.2019 r.

Gmina	Rodziny zastępczych		w tym zawodowe	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Środa Wielkopolska	11	13	1	2
Nowe Miasto n/Wartą	8	12	2	6
Dominowo	1	2	0	0
Krzykosy	5	9	1	2
Zaniemyśl	2	4	0	0
Ogółem w powiecie średzkim	27	40	4	10

Rodziny zastępcze z uwagi na problemy dzieci wymagają specjalistycznego i długofalowego wsparcia i pomocy, w szczególności w zakresie pomocy psychologicznej, reedukacyjnej, rehabilitacyjnej oraz organizowania zajęć terapeutycznych. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej rodziny zastępcze objęte były pomocą koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. W roku 2019 było zatrudnionych dwóch koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, co jest zgodne z zapisem art. 77 ust.4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Koordynatorzy złożyli organizatorowi sprawozdanie z efektów swojej całorocznej pracy. Zadania organizatora pieczy zastępczej zostały określone ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, sposób ich realizacja oraz efekty przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela 4. Realizacja zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w 2019 r.

Lp.	Zadania określone ustawą o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej	Sposób realizacji przez Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej	Efekty podejmowanych działań
1.	Prowadzenie naboru kandydatów do prowadzenia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka	PCPR - Zespół ds. Pieczy Zastępczej w sposób ciągły prowadzi nabór kandydatów na rodziny zastępcze poprzez: - informacje na stronie internetowej, - materiały informacyjne w siedzibie PCPR.	1 osoba zgłosiła gotowość bycia rodziną zastępczą niezawodową.
2.	Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinie o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej	Na wniosek kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, posiadającego świadectwo ukończenia szkolenia, organizator rodzinnej pieczy zastępczej ze względu na miejsce zamieszkania kandydata wydaje zaświadczenie kwalifikacyjne według wzoru wskazanego w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 9 grudnia 2011r. (Dz. U. Nr 272, poz. 1609) - w roku 2019 wpłynął 1 wniosek	wydano 1 zaświadczenie kwalifikacyjne potwierdzające ukończenie szkolenia przez kandydata na rodzinę zastępczą niezawodową .
3.	Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka	W roku 2019 prowadzono szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.	przeprowadzono szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe oraz przeszkolono według indywidualnego programu 5 rodzin zastępczych spokrewnionych
4.	Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki Opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo wychowawczej typu rodzinnego	W roku 2019 nie prowadzono szkolenia z uwagi na brak kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki.	nie przeprowadzono szkolenia.
5.	Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby	W 2019 r. przeprowadzono 4 szkolenia pn.: - „Nauka poprzez zabawę” - „ Przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego, wzmocnienie umiejętności i kompetencji rodzica zastępczego” -8 x 2 h	Uczestniczyły 32 rodziny zastępcze wraz z dziećmi - uczestnicy pogłębiali swoją wiedzę i kompetencje na temat prawidłowego funkcjonowania oraz

6.	Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grupy wsparcia oraz rodzin pomocowych	Prowadzono spotkania grup wsparcia dla rodzin zastępczych - odbyło się 12 spotkań, spotkania prowadzone były przez psychologa, pedagoga, pracownika socjalnego w formie warsztatów podnoszących umiejętności wychowawcze. Brało w nich udział 12-36 osób. W czasie prowadzonych grup wsparcia odbywały się zajęcia z dziećmi przebywającymi w rodzinnej pieczy zastępczej.	trudności związanych z wychowywaniem dzieci. Odbyło się 12 spotkań grup wsparcia, rodziny zastępcze podniosły swoje umiejętności i kompetencje w zakresie pełnionych funkcji rodziny zastępczej, wspierały się wzajemnie wymieniając poglądy i doświadczenia dzieci integrowały się z rówieśnikami.
7.	Organizowanie dla rodzin zastępczych pomocy wolontariuszy	Przy PCPR działa Klub Wolontariusza – pomoc wolontariuszy przy organizowaniu spotkań dla rodzin zastępczych i opieki nad dziećmi w trakcie tych spotkań.	Zapewnienie pomocy i opieki w trakcie spotkań dla rodzin zastępczych.
8.	Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi	Organizator współpracował z: - ośrodkami pomocy społecznej - sądami rodzinnymi - szkołami, do których uczęszczają wychowankowie - placówkami służby zdrowia - KPP Środa Wielkopolska - specjalistami: logopeda, rehabilitant - Fundacją na rzecz rozwoju dzieci niepełnosprawnych „Daj szansę” przeprowadzającą diagnozę pod kątem FAS, - ośrodkami adopcyjnymi.	Efektom współpracy z ww. instytucjami był: - sprawny przepływ bieżących informacji na temat rodziców biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej w celu umożliwienia wychowankom powrotu do domu rodzinnego, wyznaczenie opiekunów prawnych dla dziecka w przypadku gdy rodzice biologiczni zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej - współpraca z wychowawcami klas, pedagogami i psychologami szkolnymi pozwoliła na pozyskanie informacji o osiągnięciach szkolnych i zakresie współpracy opiekunów zastępczych ze szkołą - uzyskanie informacji o stanie zdrowia dzieci i nadzorowanie leczenia medycznego wychowanków.
9.	Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	Prowadzono poradnictwo i wsparcie psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, socjalne - praca prowadzona była z rodziną zastępczą zarówno w siedzibie PCPR jak i w miejscu zamieszkania rodziny.	Z pomocy skorzystały 32 rodziny zastępcze. Udzielone wsparcie wpłynęło pozytywnie na poprawę wykonywania funkcji rodziny zastępczej.

10.	Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego	Poradnictwo prawne prowadzone było przez zatrudnionego w PCPR radcę prawnego w ramach umowy cywilno - prawnej (2x w tygodniu) oraz pracownika socjalnego prowadzącego pracę z rodzinami zastępczymi.	Zapewniono rodzinom zastępczym dostęp do poradnictwa prawnego.
11.	Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej	Dokonano okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej- każde dziecko powyżej 3 roku życia poddane zostało ocenie co pół roku, a dzieci poniżej 3 r.ż. oceniane były co 3 miesiące. Oceny przeprowadzone były w zespołach w których uczestniczyli: przedstawiciel Ośrodka Adopcyjnego Pro Familia, pracownicy Zespołu Ds Pieczy Zastępczej, w tym koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, psycholog, pedagog, pracownik socjalny, rodzice zastępczy, rodzice biologiczni nie pozbawieni władzy rodzicielskiej, asystenci rodzin.	Sporządzono 92 oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.
12.	Prowadzenie działalności diagnostyczno – konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno –pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę	Organizator prowadził działalność diagnostyczno – konsultacyjną w stosunku do rodzin zastępczych jak i kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Wspierał osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę - 32 rodziny zastępcze i objęte zostały opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Rodziny te miały również możliwość uzyskania wsparcia psychologicznego, i pedagogicznego , ponadto uzyskały również informację o placówkach specjalistycznych, w których mogą uzyskać wsparcie psychologiczno – pedagogiczne.	Poprawa funkcjonowania 32 rodzin zastępczych.
13.	Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy sytuacji materialno - bytowej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka	Przeprowadzono badania psychologiczno-pedagogiczne oraz dokonano analizy sytuacji materialno - bytowej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej	Psycholog, pedagog w ramach tego zadania przeprowadził 7 badań psychologiczno-pedagogicznych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
14.	Zapewnianie rodzicom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego	Organizator prowadził specjalistyczne poradnictwo dla rodzin zastępczych: psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne.	Wzmocnienie kompetencji 13 rodzin zastępczych oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.
15.	Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających	Zgłoszono do Ośrodka Adopcyjnego wszystkich wychowanków z uregulowaną sytuacją prawną.	5 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną zostało zgłoszonych do Ośrodka Adopcyjnego w Poznaniu. Rodzinę adopcyjną

			znalazło 6 dzieci. - 3 dzieci nie zostało zakwalifikowanych do przysposobienia
16.	Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku	Organizator zapewnił opiekę nad dziećmi przez zatrudnienie rodziny pomocowej.	W 2019 r. z uwagi na okresowe niesprawowanie pieczy nad dziećmi przez rodzinę zastępczą zawodową(z uwagi na zaplanowany wypoczynek) zapewniono opiekę 2 dzieci w 2 rodzinach pomocowych w różnych okresach
17.	Udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i rodzinie prowadzącej rodzinny dom dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej	Organizator udzielał pomocy w ramach: - pracy 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, - pracy pracowników Zespołu ds. Pieczy Zastępczej.	- opracowanie i realizacja 60 planów pomocy dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz sporządzono 37 modyfikacji do planów.
18.	Udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej, pomoc przy opracowywaniu indywidualnego programu usamodzielnienia	Pracownicy Zespołu ds. Pieczy Zastępczej udzielali wychowankom wsparcia i pomocy przy opracowywaniu indywidualnego programu usamodzielnienia, prowadzili wsparcie w ramach procesu usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej.	Udzielono pomocy 2 wychowankom przy opracowywaniu Indywidualnego Programu Usamodzielnienia oraz wspierano proces usamodzielnienia wychowanków.
19.	Rozwój pieczy zastępczej	Opracowano Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w powiecie średzkim na lata 2018-2020.	- uchwalenie przez Radę Powiatu Średzkiego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Średzkim na lata 2018-2020. (Uchwała Nr LVIII/471/2018 z dnia 27.03.2018 r.).
20.	Szkolenie pracowników Organizatora Pieczy Zastępczej	Udział pracowników organizatora pieczy zastępczej w szkoleniach i konferencjach: 1.,,Środki psychoaktywne(alkohol, narkotyki, dopalacze, etnobotanika oraz inne wynalazki z uwzględnieniem nowinek)- przeciwdziałanie, zwalczanie, współpraca służb rodziny i szkoły. Czy istnieje możliwość rozwiązań systemowych. 2. Konferencja „ Powiatowy System Pomocy Społecznej – wiele wymiarów współpracy na przestrzeni 20-lat działalności PCPR w Środzie Wielkopolskiej 3. „ Praca z rodziną z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz rodziną zastępczą” 4. „Rodzina z problemem przemocy- metody pracy z ofiarą przemocy i sprawcą” 5.,,Trener umiejętności i kompetencji społecznych”	Udział w szkoleniach zwiększył wiedzę i umiejętności pracowników w zakresie realizacji zadań

Tabela 5. Wyplacone świadczenia w ramach rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2019

Rodzaj świadczenia	Wysokość wydatkowanych środków w zł
1. świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania 64 dzieci umieszczonych w 32 rodzinach zastępczych w wysokości	476 496,50
2. dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka dla wychowanków rodzin zastępczych	3 000,00
3. środki finansowe na utrzymanie domu jednorodzinnego dla zawodowej rodziny zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego	11 501,08
4. jednorazowe świadczenie dla rodzin zastępczych na przyjęcie dzieci	5 500,00
5. świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	1 800,00
6. środki finansowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z remontem	10 000,00

Podsumowanie:

Działania podejmowane w 2019 roku przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej miały na celu wsparcie dziecka przebywającego w pieczy zastępczej oraz wzmocnienie rodziny zastępczej w zakresie pełnionych przez nich funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Współpraca organizatora z instytucjami, specjalistami oraz rodzinami zastępczymi umożliwiła dokonanie oceny sytuacji dziecka, jego potrzebach oraz możliwościach rodziny zastępczej w zakresie zaspokojenia potrzeb dziecka, a także oceny co do zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. W roku 2020 należy zapewnić kontynuację działań, a w szczególności pomoc w ramach grup wsparcia oraz szkoleń mających na celu podnoszenie kompetencji osób pełniących funkcję rodziny zastępczej oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego zarówno zawodowych rodzin zastępczych jak i kadry Zespołu ds. Pieczy Zastępczej.

I.2. INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

W systemie opieki zastępczej instytucjonalnej zadanie powiatu realizuje Publiczna Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza w Szlachcinie. W 2019 r. placówka zapewniała całodobową opiekę i wychowanie 15 wychowankom, w tym 12 z powiatu średzkiego.

I.3. POMOC DLA USAMODZIELNIANYCH WYCHOWANKÓW PIECZY ZASTĘPCZEJ

W roku 2019 w ramach realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej przyznano następującą pomoc:

- na kontynuowanie nauki – pomoc otrzymało 13 wychowanków, w tym: 9 wychowanków z rodzin zastępczych na kwotę 42 553,31 zł oraz 4 wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych na kwotę 17 778,72 zł,
- na zagospodarowanie- pomoc otrzymało 4 wychowanków rodziny zastępczej na kwotę 6 308,00 zł, 2 wychowanków placówki opiekuńczo - wychowawczej na kwotę 3 154,00 zł oraz 1 wychowanek młodzieżowego ośrodka wychowawczego w kwocie 5 289,00 zł,
- na usamodzielnienie- pomoc otrzymało 2 wychowanków rodziny zastępczej na kwotę 6 940,00 zł, 3 wychowanków placówki opiekuńczo-wychowawczej na kwotę 20 817,00 zł oraz 1 wychowanek młodzieżowego ośrodka wychowawczego na kwotę 1 763,00 zł.

II. PROWADZENIE SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA I INTERWENCJI KRYZYSOWEJ ORAZ MIESZKAŃ CHRONIONYCH

W ramach bieżącej działalności PCPR świadczyło usługi społeczne, a w szczególności udzielano informacji i porad z różnych obszarów życia społecznego, prowadzono specjalistyczne poradnictwo rodzinne, psychologiczne, pedagogiczne, prawne, pracę socjalną.

Osobom i rodzinom będącym w sytuacji kryzysowej kompleksowej pomocy udzielał Ośrodek Interwencji Kryzysowej z siedzibą w Środzie Wielkopolskiej przy ul. Lipowej 12 – z pomocy skorzystało 378 osób, w tym 39 osób z rodzin z problemem przemocy w rodzinie. Prowadzono 3 mieszkania chronione dla osób wymagających wsparcia specjalistów w zakresie funkcjonowania społecznego oraz 1 mieszkanie interwencyjne dla ofiar przemocy w rodzinie. Działania PCPR wspierał działający przy PCPR Klub Wolontariusza.

III. DORADZTWO METODYCZNE, SZKOLENIA PRACOWNIKÓW, KADRY SOCJALNEJ POWIATU ŚREDZKIEGO

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wielkopolskiej prowadziło doradztwo metodyczne oraz szkolenia dla kadry socjalnej.

W roku 2019 zorganizowano:

- 1) spotkanie integracyjne dla rodzin zastępczych z okazji „Dnia Rodzicielstwa Zastępczego”,
- 2) szkolenia dla pracowników tut. Centrum z zakresu ochrony danych osobowych zgodnie z RODO oraz z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 3) szkolenie „Rodzina z problemem przemocy – metody pracy z ofiarą przemocy i sprawcą”,
- 4) szkolenie „Wprowadzenie Komunikacji Alternatywnej i Wspomagającej u osób z wieloraką niepełnosprawnością”,
- 5) warsztaty „Przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego, wzmocnienie umiejętności i kompetencji rodzica zastępczego”,
- 6) szkolenie „Praca z rodziną z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz rodziną zastępczą”,
- 7) kurs „Trener umiejętności i kompetencji społecznych”,
- 8) konferencję „Powiatowy system pomocy społecznej – wiele wymiarów współpracy na przestrzeni 20 lat działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wielkopolskiej”,
- 9) zajęcia grupowe dla rodzin zastępczych „Nauka poprzez zabawę”.

Ponadto pracownicy PCPR uczestniczyli w szkoleniach i konferencjach organizowanych przez podmioty zewnętrzne.

IV. POMOC OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM

IV.1. OŚRODEK WSPARCIA – ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY

W ramach zadań z zakresu administracji rządowej usługi społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczy Ośrodek Wsparcia - Środowiskowy Dom Samopomocy. W 2019 r. wsparcie w ramach pobytu dziennego w placówce uzyskało 59 osób - sprawozdanie z działalności przedstawia Załącznik nr 2.

IV.2. ZADANIA REALIZOWANE ZE ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

W roku 2019 realizowano zadania ustawowe z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

1) zadania z zakresu rehabilitacji społecznej

- a) wypłacono dofinansowanie do kosztów uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych dla 59 osób niepełnosprawnych oraz 30 opiekunów na kwotę 83 405,23zł,
- b) 281 osobom dofinansowano zakup przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych na kwotę 237 844,00 zł,
- c) 3 osobom wypłacono dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny na kwotę 3 450,00 zł,
- d) 19 osobom wypłacono dofinansowanie do likwidacji barier na kwotę: 74 900,00 zł, w tym 6 osobom do likwidacji barier architektonicznych na kwotę 53 030,00 zł, 9 osobom do likwidacji barier technicznych na kwotę 16 170,00 zł, 4 osobom do likwidacji barier w komunikowaniu się na kwotę 5 700,00 zł
- e) dofinansowano koszty działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Środzie Wielkopolskiej dla 48 uczestników na kwotę 868 608,00 zł –załącznik nr 3 Sprawozdanie z działalności rehabilitacyjnej i wykorzystania środków finansowych w roku 2019,
- f) dofinansowano zadanie z zakresu sportu, kultury i turystyki dla osób niepełnosprawnych na kwotę 30 000,00 zł (z dofinansowania skorzystały 592 osoby w ramach 18 przedsięwzięć, w tym 15 realizowanych przez organizacje pozarządowe i 3 przez ośrodki pomocy społecznej,

2) zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej

Zadanie realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Środzie Wielkopolskiej, PCPR jako Płatnik PFRON wypłacił stypendia stażowe 2 osobom niepełnosprawnym poszukującym pracy nie pozostającym w zatrudnieniu na kwotę 10 601,00 zł.

IV.4. POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Na rzecz mieszkańców powiatu średzkiego orzecznictwo w sprawach pozarentowych w stosunku do dorosłych i do dzieci prowadzi Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Poniższa tabela przedstawia liczbę złożonych wniosków i wydanych orzeczeń.

Tabela 6. Liczba złożonych wniosków i wydanych orzeczeń w 2019 r.

Kategoria wiekowa	Liczba złożonych wniosków	Liczba wydanych orzeczeń
- osoby do 16 roku życia	168	169
- osoby powyżej 16 roku życia	871	861

- wydano 337 legitymacji dla osób niepełnosprawnych, w tym osobom przed 16 rokiem życia – 24, po 16 roku życia – 313
- wydano 339 kart parkingowych.

V. REALIZOWANE PROGRAMY I PROJEKTY, NA KTÓRE POZYSKANO DODATKOWE ŚRODKI FINANSOWE

V.1. W ZAKRESIE WSPARCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

1) W ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” wypłacono dofinansowanie ze środków PFRON na ogólną kwotę 169 747,56 zł, w tym:

MODUŁ I – 74 626,57 zł, z tego:

- obszar A zadanie 1 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu: 1 osoba na kwotę 4 304,00 zł
- obszar B zadanie 1,3,4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania: 10 osób na kwotę 47 555,26 zł
- obszar C zadanie 2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym: 5 osób na kwotę 9 797,00 zł;
- obszar C zadanie 3 - pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości: 1 osoba na kwotę 100,30zł(koszty dojazdu do eksperta PFRON);
- obszar C zadanie 5 - pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego : 3 osoby na kwotę 12 870,00 zł;

MODUŁ II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym: 26 osób na kwotę 95 121,00 zł.

2) W ramach Programu MRPiPS pn. „Opieka wytchnieniowa”-edycja 2019 - wsparciem w formie specjalistycznego poradnictwa dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad niepełnosprawnym członkiem rodziny objęto 20 opiekunów na ogólną kwotę 20639,99zł.

V.2. W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Uzyskano dotację celową na sfinansowanie realizacji programu korekcyjno - edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w wysokości 8 400,00 zł.

V.3. W ZAKRESIE ROZWOJU SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

1. Uzyskano dotację celową na realizację Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2019 pn. „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej. Środki finansowe w wysokości 36 383,00 zł zostały przyznane i przeznaczone na dofinansowanie kosztów wynagrodzenia wraz z pochodnymi koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

2. W ramach rządowego programu wynikającego z art. 46 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wypłacono dodatki wychowawcze dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej –wypłacono 529 dodatków na kwotę 254 766,00 zł,

3. W ramach rządowego programu „Dobry Start” wypłacono świadczenia dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej dla 44 dzieci na kwotę 13 200,00 zł.

V.4. ŚRODKI EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

W roku 2019 kontynuowano realizację dwóch projektów:

1) projektu pn. „Adaptacja obiektu pofabrycznego przy ul. Mała klasztorna 3 w Środzie Wielkopolskiej na cele mieszkalnictwa chronionego i wspomaganego” w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020, współfinansowanego ze środków EFS. Wartość całego projektu 2 352 941,16 zł, w tym kwota dofinansowania 1 999 999,98 zł.

Umowa nr RPWP.09.01.02-30-0019/17-00 pomiędzy Zarządem Województwa Wielkopolskiego a Powiatem Średzkim

2) projektu pn. „Usługi społeczne – w tym mieszkania chronione i wspomagane w powiecie średzkim” w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020, współfinansowanego ze środków EFS.

Wartość całego projektu 1 879 860,00 zł, w tym kwota dofinansowania 1 785 867,00 zł.

Umowa nr RPWP.07.02.02-30-0052/17-00 pomiędzy Zarządem Województwa Wielkopolskiego a Powiatem Średzkim

V.5. W ZAKRESIE POMOCY REPATRIANTOM

Wypłacono świadczenia społeczne z przeznaczeniem na realizację zadań określonych w art. 17 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji w wysokości 2 900 660,22 zł. pomocą objęto 294 repatriantów.

VI. WYKAZ POTRZEB ORAZ OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

VI.1. ZESTAWIENIE POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ, W TYM SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA 2020 ROK

Zestawienie potrzeb finansowych na realizację zadań w zakresie pieczy zastępczej na 2020 r.

Lp.	Rodzaj świadczenia /koszty prowadzenia placówki	Wykaz potrzeb – projekt	Przyznane środki na zadania*
Rozdział 85508 – rodziny zastępcze			
1.	Świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych wraz z dodatkami na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka	569 527,00	569 527,00
2.	Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych	14 000,00	14 000,00
3.	Świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	12 000,00	12 000,00
4.	Świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	3 000,00	3 000,00

5.	Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	9 600,00	9 600,00
6.	Pomoc na kontynuowanie nauki	57 334,00	57 334,00
7.	Pomoc na usamodzielnienie	34 697,00	34 697,00
8.	Pomoc na zagospodarowanie	12 308,00	12 308,00
9.	Dodatki wychowawcze	180 000,00	180 000,00
10.	Wynagrodzenia osobowe pracowników, odpis na ZFŚŚ – 3 etaty, badania pracownicze	145 208,00	145 208,00
11.	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	12 000,00	12 000,00
12.	Wynagrodzenia bezosobowe z tyt. umów zleceń z rodzinami zastępczymi zawodowymi (4 umowy) oraz 4 rodzinami pomocowymi	143 840,00	143 840,00
13.	Składki na ubezpieczenia społeczne	50 503,00	50 503,00
14.	Składki na Fundusz Pracy	6 073,00	6 073,00
15.	Zakup usług pozostałych, zdrowotnych	3 500,00	3 500,00
16.	Podróże służbowe krajowe	5 400,00	5 400,00
17.	Materiały	5 199,00	5 199,00
	Ogółem rozdział 85508	1 264 189,00	1 264 189,00
Rozdział 85510 – placówki opiekuńczo-wychowawcze			
1.	Pomoc na kontynuowanie nauki	31 631,00	31 631,00
2.	Pomoc na usamodzielnienie	10 578,00	10 578,00
3.	Pomoc na zagospodarowanie	10 578,00	10 578,00
4.	Świadczenia w wysokości dodatków wychowawczych	57 750,00	57 750,00
5.	Materiały – realizacja wypłat świadczeń w wysokości dodatków wychowawczych	584,00	584,00
	Ogółem rozdział 85510	111 121,00	111 121,00
Rozdział 85510 – placówki opiekuńczo-wychowawcze PPOW Szlachcin			
1.	funkcjonowanie placówki	1 267 729,00	1 267 729,00

Budżet PCPR – realizacja wydatków w 2019 roku oraz plan potrzeb na 2020 rok

Lp.	Nazwa zadania	Wykonanie wydatków w 2019 roku	Wykaz potrzeb – projekt	Przyznane środki na realizację zadań na 2020 rok
1.	Rozdział 85510 – Placówki opiekuńczo – wychowawcze - usamodzielnianie wychowanków	82 322,95	111 121,00	111 121,00
2.	Rozdział 85203 – Ośrodki wsparcia - Środowiskowy Dom Samopomocy (zadanie z zakresu administracji rządowej) zwiększenie dotacji celowej na wydatki następuje w ciągu roku budżetowego	1 199 451,45	1 313 849,00	1 313 849,00
3.	Rozdział 85508 – Rodziny zastępcze	1 138 907,07	1 264 189,00	1 264 189,00

4.	Rozdział 85504 – Wspieranie rodziny (zadanie z zakresu administracji rządowej) zwiększenie dotacji celowej na wydatki następuje w ciągu roku budżetowego	13 650,00	0,00	0,00
5.	Rozdział 85205 – Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie (zadanie z zakresu administracji rządowej)	8 400,00	19 360,00	8 470,00
6.	Rozdział 85218 – Powiatowe centra pomocy rodzinie	867 337,65	934 194,00	934 194,00
7.	Rozdział 85220 - Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	383 590,82	436 867,00	436 867,00
8.	Rozdział 85311 – Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	0,00	0,00	0,00
9.	Rozdział 85321 – Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności (zadanie z zakresu administracji rządowej) zwiększenie dotacji celowej na wydatki następuje w ciągu roku budżetowego	195 483,44	203 739,00	203 739,00
10.	Rozdział 85395 – Pozostała działalność – realizacja projektów unijnych oraz programu „Opieka wytchnieniowa”	396 635,64	3 493 489,72	3 493 489,72
11.	Rozdział 85334 – Pomoc dla repatriantów (zadanie z zakresu administracji rządowej) zwiększenie dotacji celowej na wydatki następuje w ciągu roku budżetowego	2 900 660,22	1 321 954,76	1 321 954,76

POTRZEBY W ZAKRESIE ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH

Diagnoza problemów społecznych w powiecie średzkim oraz ocena zasobów pomocy społecznej wskazuje na główne problemy społeczne: niewydolność opiekuńczo – wychowawczą rodzin z małoletnimi dziećmi, uzależnienia i przemoc w rodzinie, niepełnosprawność oraz starość.

Wobec zdiagnozowanych obszarów problemowych istnieje konieczność:

- 1) rozwoju usług wspierających rodzinnej formy pieczy zastępczej,
- 2) rozwoju usług wspierających rodzinę naturalną,
- 3) rozszerzenie usług w zakresie interwencji kryzysowej,
- 4) tworzenia mieszkań chronionych, w szczególności dla osób z niepełnosprawnością, osób starszych oraz wychowanków pieczy zastępczej,
- 5) podejmowania działań w zakresie aktywnej integracji, w szczególności osób z niepełnosprawnością oraz osób starszych.

POTRZEBY W ZAKRESIE DOSKONALENIA ZAWODOWEGO KADR POMOCY SPOŁECZNEJ

Kadra socjalna zgodnie z zapisem art. 119 ust.2 pkt 6 ustawy o pomocy społecznej ma obowiązek podnosić kwalifikacje zawodowe poprzez udział w szkoleniach i samokształcenie. Złożoność

problemów społecznych i konieczność ich rozwiązywania wymaga systematycznego doskonalenia umiejętności zawodowych.

W związku z tym planuje się stałe inwestowanie w rozwój pracowników PCPR, doskonalenie metodyki pracy przy wykorzystaniu zasobów własnych oraz podmiotów zewnętrznych.

VI.2. OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ – ZAŁĄCZNIK NR 4

VII. STRUKTURA ORGANIZACYJNA I OBSADA KADROWA PCPR

Struktura organizacyjna PCPR w roku 2019 dostosowana była do realizowanych zadań i aktualnie obowiązujących przepisów prawnych. PCPR na dzień 31 grudnia 2019 r. zatrudniało 42 osoby 34,825 etatów, w tym: 15,875 etatu kadra OW-ŚDS, 4,45 etatów OIK, 1,75 etaty PZds.OoN, 12,75 etatu pracownicy pozostałych sekcji, w tym realizujący zadania w zakresie pieczy zastępczej, wsparcia dziecka i rodziny, pomocy osobom z niepełnosprawnością. Ponadto dla realizacji określonych zadań było zatrudnionych 30 osób w ramach umów cywilno-prawnych, w tym: 12 członków PZds.OoN, 10 osób w związku z pełnieniem funkcji rodziny zastępczej zawodowej i rodzin pomocowych, 1 osoba obsługa prawna, 1 osoba obsługa bhp.

VIII. PODSUMOWANIE

W roku 2019 PCPR realizowało zadania powiatu przy wysokim zaangażowaniu kadry. W celu prawidłowej realizacji zadań powiatu w sferze pomocy społecznej w roku 2020 należy zapewnić odpowiednie środki finansowe zgodnie z zestawieniem potrzeb na 2020 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Wielkopolskiej w roku 2020 kontynuować będzie działania mające na celu włączanie społeczne osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Załączniki:

1. Raport z realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020.
2. Sprawozdanie z działalności Ośrodka Wsparcia – ŚDS.
3. Sprawozdanie z działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej.
4. Ocena zasobów pomocy społecznej za 2019 r.